

Miljöprövningsdelegationen

Kimstad Åkerby Lantbruk AB

Ombud:
Petra Nilsson
LRF Konsult
Nygatan 93
602 34 Norrköping

Tillstånd enligt miljöbalken till verksamhet med djurhållning

Verksamhetskod enligt miljöprövningsförordningen (2013:251): 1.10-i

Beslut

Tillstånd

Miljöprövningsdelegationen inom Länsstyrelsen meddelar Åkerby Kimstad AB (organisationsnummer 556347-3809) tillstånd enligt miljöbalken (1998:808) till verksamhet med djurhållning på fastigheten Kimstads-Åkerby 2:1 i Norrköpings kommun. Tillståndet omfattar anläggning för fjäderfä med högst 62 510 platser för värphöns.

Miljöprövningsdelegationen avslår yrkandet om tillstånd att i förhand genomföra vissa förberedande anläggningsarbeten i enlighet med 22 kap. 26 § miljöbalken.

Miljöprövningsdelegationen godkänner enligt 6 kap. miljöbalken den upprättade miljökonsekvensbeskrivningen i ärendet.

Villkor

För tillståndet gäller följande villkor.

Allmänt

1. Om inte annat föreskrivs i villkoren nedan, ska verksamheten bedrivas i huvudsaklig överensstämmelse med vad sökanden har angivit i ansökningshandlingarna och i övrigt i ärendet angivit eller åtagit sig.

Lagring av gödsel

2. Hantering av gödselmedel och fodermedel ska ske på sådant sätt att läckage och spill samt olägenheter för närboende begränsas.
3. Lagring av fastgödsel ska ske på tät platta och under tak eller annan likvärdig tät täckning, som förhindrar uppfuktning och minskar vindpåverkan, för att begränsa avgången av ammoniak.
4. Stallgödsel och andra organiska gödselmedel (>25 % ts-halt) får under perioden 1 mars – 31 oktober tillfälligtvis lagras i stuka under maximalt två veckor på det fält där spridning senare ska ske. Stukan ska läggas på en torr och jämn plats med liten risk för urlakning av gödseln. Avståndet till bostadshus, vattendrag, vattenförande dike och vattentäkt ska vara minst 150 m. Lagringsplatsen ska flyttas inom fältet vid

återkommande lagring på samma fält. Tillsynsmyndigheten får medge längre tid för stukalagring om det finns särskilda skäl.

Spridning av gödsel

5. Spridning av gödselmedel ska grundas på aktuell markkarta och anpassas till grödans behov för växstsäsongen. Markkartering av hela spridningsarealen ska ske minst en gång vart tionde år. En växtnäringsbalans avseende kväve och fosfor ska upprättas för verksamheten minst en gång vart tredje år.
6. Spridning av gödselmedel ska ske enligt en årligen upprättad gödslingsplan. Den utförda spridningen av gödselmedel, inklusive spol- och tvättvatten, ska dokumenteras avseende uppgifter om datum, skifte, typ av gödselmedel, tillförd mängd och gröda.
7. Spridning av stallgödsel och andra organiska gödselmedel ska ske under så få och koncentrerade perioder som möjligt. Spridning av stallgödsel och andra organiska gödselmedel får inte ske under lördagar, söndagar, helgafnar och helgdagar. Tillsynsmyndigheten får medge undantag från förbudet om det finns särskilda skäl.
8. Spridning av gödselmedel får inte ske närmare vattentäkt än 50 meter.
9. Längs vattendrag, vattenförande diken och öppna vattenytor ska det finnas ständigt bevuxna skydds-zoner. Zonens bredd ska anpassas efter markförhållanden och ytavrinning från fältet, men får inte vara mindre än 5,5 meter. Skydds-zonerna får brytas för insådd högst en gång vart femte år. Skydds-zonerna ska vara ogödslade och får inte besprutas med kemiska bekämpningsmedel.
10. Stallgödsel och andra organiska gödselmedel ska brukas ned snarast möjligt och senast inom 12 timmar från spridningstillfället såvida inte spridning sker i växande gröda där nedbrukning inte är möjlig.
11. Skriftliga avtal ska upprättas för hantering av stallgödsel som inte ska spridas på mark som verksamhetsutövaren äger eller arrenderar (egen spridningsareal).
12. Den egna spridningsarealen samt den spridningsareal som de skriftliga avtalen omfattar ska som minst motsvara det totala behovet av spridningsareal för den mängd stallgödsel som djurhållningen ger upphov till. Vid avtal om annan användning av stallgödseln, såsom biogasproduktion, får spridningsarealen minskas i motsvarande omfattning. Innan förändring av spridningsareal eller hanteringen av gödselmedel sker ska information lämnas till tillsynsmyndigheten.

Utsläpp till luft

13. Djurstallarna ska skötas på sådant sätt att avgången av ammoniak förebyggs och begränsas.

Spol- och tvättvatten

14. Tvättvatten, som uppkommer vid rengöring av stallbyggnader, ska avledas till tät behållare. Avspolning av utrustning, som tillhör stallbyggnaderna eller som används vid rengöring av stallbyggnaderna, ska ske på tät yta och uppkommet spolvatten ska avledas till tät behållare.
15. Det uppsamlade vattnet får inte spridas på vattenmättad, översvämmad, snötäckt eller frusen mark samt inte spridas närmare vattentäkt än 50 meter. Innan eventuell

förändrad hantering av spol- eller tvättvatten ska information lämnas till tillsynsmyndigheten.

16. Avspolning av maskiner, som används i växtodlingen, ska ske på sådant sätt att olägenheter för miljön förebyggs och begränsas.

Kemikalie- och avfallsfrågor

17. Kemiska produkter och farligt avfall ska förvaras väl uppmärkta och hanteras på sådant sätt att förorening av mark och vatten inte riskeras. Kemiska produkter och farligt avfall ska förvaras nederbördsskyddat och vid behov ska förvaringsplatsen vara försedd med påkörningsskydd. Förvaringen ska ske så att det inte föreligger någon risk att sinsemellan reaktiva föreningar kan komma samman. Kemiska produkter och farligt avfall innehållande flyktiga organiska föreningar ska förvaras i väl tillslutna behållare så att avdunstningen minimeras.

Flytande kemiska produkter och flytande farligt avfall ska förvaras inom invallat område som är beständigt mot det som förvaras där. Invallningar ska dimensioneras så att de rymmer största behållarens volym och minst 10 % av övrig lagrad volym.

Buller

18. Ljudnivån från den samlade verksamheten får inte överskrida följande värden utomhus vid bostäder.

Klockslag		Ekvivalent ljudnivå	Momentan ljudnivå
Vardagar	06–18	50 dBA	
Lör-, sön- och helgdagar	06–18	45 dBA	
Kvällar	18–22	45 dBA	
Nattetid	22–06	40 dBA	55 dBA

Buller ska kontrolleras genom immissionsmätningar eller genom närfältsmätningar och beräkningar. Ekvivalentvärdena ska beräknas för de tider då verksamheten pågår. Kontroll ska ske så snart det skett förändringar i verksamheten som kan medföra att värdena riskerar att överskridas eller när tillsynsmyndigheten bedömer att det behövs.

Övrigt

19. Om verksamheten i sin helhet eller i någon del upphör ska detta i god tid dessförinnan anmälas till tillsynsmyndigheten. Kemiska produkter och farligt avfall ska omhändertas. Verksamhetsutövaren ska vidare utreda om verksamheten har givit upphov till föroreningar och i sådant fall också ansvara för att avhjälpandeåtgärder vidtas.
20. Kontroll av utsläppens påverkan på recipienten ska ske. Förslag till recipientkontrollprogram ska lämnas in till tillsynsmyndigheten senast inom tre månader från det att tillståndet har tagits i anspråk. Ett alternativ till eget kontrollprogram är att medverka i den samordnade recipientkontroll som bedrivs i länet.

Igångsättningstid m.m.

Den med tillståndet avsedda utökade verksamheten ska ha satts igång senast fem år från det att beslutet fått laga kraft, annars förfaller tillståndet i denna del. Verksamhetsutövaren ska meddela tillsynsmyndigheten när verksamheten sätts igång.

Tillståndet ska ha tagits i anspråk senast två år efter det att beslutet fått laga kraft, annars förfaller tillståndet. Bolaget ska meddela tillsynsmyndigheten när detta tillstånd tas i anspråk.

Verkställighetsförordnande

Tillståndet får tas i anspråk även om beslutet inte har fått laga kraft.

Kungörelsedelgivning

Miljöprövningsdelegationen beslutar med stöd av 49 § delgivningslagen (2010:1932) att delgivning av detta beslut ska ske genom kungörelse på sätt som anges i bilaga till beslutet.

Redogörelse för ärendet

Tidigare beslut

Verksamheten bedrivs idag med stöd av en anmälan, till Norrköpings kommun, om miljöfarlig verksamhet. Anmälan avser animalieproduktion om 35 214 platser för värphöns (MH 2011-3151).

Samråd

Avgränsningssamråd med Länsstyrelsen genomfördes den 27 februari 2019. Samråd med Norrköpings kommun har genomförts genom utskick av samrådsunderlag. Samråd med de enskilda som har antagits vara särskilt berörda av verksamheten samt organisationer och övriga myndigheter har skett genom utskick av samrådsunderlag som även innehöll svarsblanketter. Allmänheten har informerats genom annons i Norrköpings Tidningar och Folkbladet Norrköping.

Ärendets handläggning

Ansökan, med miljökonsekvensbeskrivning, har kungjorts i Norrköpings Tidningar. Handlingarna har hållits tillgängliga för allmänheten i enlighet med bestämmelserna i miljöbalken.

Miljöprövningsdelegationen har genomfört remissförfarande med Länsstyrelsen Östergötland, Kommunstyrelsen i Norrköpings kommun samt Byggnads- och miljöskyddsnämnden i Norrköpings kommun.

Sökanden har beretts tillfälle att lämna synpunkter på de remissvar som inkommit och vad som i övrigt har tillförts ärendet.

Ansökan med yrkanden, åtaganden och förslag till villkor

Yrkanden

Åkerby Kimstad AB (bolaget) yrkar att tillstånd ska medges att bedriva djurproduktion med högst 62 510 platser för fjäderfä (värphöns), med en produktion omfattande ca 1 140 000 kg ägg per år. Ansökan är för befintlig och utökad verksamhet med äggproduktion och växtodling inom fastigheten Kimstads – Åkerby 2:1 i Norrköpings kommun, Östergötlands län. Ansökan omfattar även ombyggnation av befintligt stall, uppförande av nybyggt gödselhus, anläggning för foderberedning samt att den i verksamheten uppkomna fastgödsel som inte används i egen drift kommer att avyttras.

Bolaget yrkar även att ett igångsättningsmedgivande enligt 22 kap. 26 § miljöbalken, gällande tillstånd om att påbörja schakt- och grävningssarbeten samt uppföra gödselhus och plattor/ytor för foderhus och silos innan slutligt beslut är taget, ska meddelas.

Bolaget yrkar att tillståndet ska medge en igångsättningstid på fem år från det att beslutet fått laga kraft. När det nya tillståndet tas i anspråk och fått laga kraft ska tidigare anmälan avseende verksamheten upphöra att gälla.

Bolaget har även föreslagit villkor för verksamheten.

Sökandens beskrivning av ärendet

Av ansökningshandlingarna och av vad sökanden i övrigt har angett framgår bland annat följande.

Lokalisering

Fastigheten Kimstads-Åkerby 2:1 är belägen i Borgs församling, Norrköpings kommun. Gården ligger i ett utpräglat jordbruksområde och inom nitratkänsligt område. Närmaste större tätort, Norrköping, är belägen 19 kilometer nordost om gården. Tre kilometer norr om gården ligger Skärblacka och 2,8 kilometer söder om gården ligger Kimstad. Området för byggnation omfattas inte av någon detaljplan eller några områdesbestämmelser. Vindarna är till största delen sydvästliga.

Närmaste bostad ligger ca 200-250 meter nordväst om gården. Ett område för rekreation, Krokhagens IP, ligger ca 700 meter söder om anläggningen. Inom 500 meter finns inga skolor eller andra offentliga lokaler.

Produktion

Den verksamhet som bedrivs idag är en anmälningspliktig verksamhet med inriktning på äggproduktion, som omfattar 35 214 värphöns. Det finns idag två stallar för värphöns med plats för 35 214 djur. I det ena stallet, med plats för 13 260 djur, finns ett inrett och godkänt aviary-system sedan 2015, medan det andra stallet har frigående höns i två avdelningar. I anslutning till dessa stallar finns ett äggpackeri. Alla ägg sorteras och packas på anläggningen och levereras som konsumentförpackade ägg direkt till grossist. Företaget har även försäljning via egen gårdsbutik. För hantering av gödsel finns ett befintligt gödselhus (1 050 m³) och två svämbrunnar för flytgödsel på 1000 m³ respektive 1 500 m³. Verksamheten bedriver egen växtodling på 49,37 ha egen mark. Den stallgödsel som inte används i företaget försäljs.

Tillståndsansökan omfattar en utökad djurhållning med plats för totalt 62 510 fjäderfän (värphöns), och med en årlig beräknad äggproduktionen på ca 1 140 000 kg ägg per år. Utökningen kommer att ske genom ombyggnation och utbyte av inredning i befintligt stall med frigående höns. Stallet inreds med aviary-system i två avdelningar. Den ena avdelningen blir kortare för utgödsling. Med ett aviary-system finns det sammanlagt ca 49 250 platser.

I den norra delen av huset uppförs tre fodersilos med ett våghus och i sydväst byggs ett nytt gödselhus. Företaget kommer även i fortsättningen att använda samtliga befintliga anläggningar som finns för bränsledepå, gödselbrunn, gödselhus, foderutrymmen, djurstall, äggpackeri, kemikalieförråd, tvättplatta, verkstad, vattenuttag och personalrum.

Utsläpp till vatten

Det är mycket svårt att redovisa säkra beräkningar av urlakning av växtnäringsämnen. Istället bygger redovisade värden på någorlunda kvalificerade uppskattningar med hjälp av uträkning i Jordbruksverkets program Vera och rapporten "Växtnäringsförluster i små

jordbruksdominerade avrinningsområden 2017/2018, Ekohydrologi 161". Med hänsyn tagen till jordarna i området uppskattas att urlakningen av kväve uppgår i medeltal till ca 15 kg per ha. Urlakningen från den egna brukade marken (ca 50 ha) uppskattas till ca 750 kg kväve per år.

Även vid beräkning av urlakningen av fosfor har hänsyn tagits till aktuella jordar i området, vilket resulterat i en uppskattning att urlakningen av fosfor uppgår till ca 0,4 kg per ha. Totalt för den egna brukade marken (ca 50 ha) uppskattas förlusterna av fosfor till ca 20 kg fosfor per år. En mycket stor del av dessa förluster är naturligt förekommande och påverkas inte av den planerade förändringen, då växtodlingen kommer vara oförändrad med samma brukade arealer och val av grödor.

Regnvatten från taktytor samlas upp och går till en 15 m³ vattenbrunn och leds därefter ut till åkermark med befintligt dräneringssystem. Det sanitära avloppsvattnet från personalrum är av liten omfattning och det som uppstår leds till befintlig gödselbrunn.

Stallavdelningarna kommer att tvättas efter varje produktionsomgång och allt spolvatten samlas upp och leds till befintliga gödselbehållare (2 500 m³). Vid rengöring av gjutna plattor, som t.ex. omlastningsytor för stallgödsel, skrapas ytan ren och spolvatten som uppkommer samlas upp och leds vidare till brunn med uppsamlingsficka. Betongplattor rengörs efter behov vid de tillfällen som de används. Spol- och tvättvattenmängden för den planerade produktionen beräknas till ca 60-120 m³/år, och kommer att spridas på egen åkermark.

Utsläpp till luft

Produktionen orsakar utsläpp till luft, framförallt i form av ammoniak (NH₃). Förlusterna uppstår i stall, vid lagring och vid spridning av gödsel. En miljömässigt bra produktion är beroende av såväl biologiska faktorer som tekniska hjälpmedel. Parallellt med kraven i verksamhetens tillstånd enligt miljöbalken gäller även EU-kommissionens beslut om bästa tillgängliga teknik för intensiv uppfödning av fjäderfä eller gris – s.k. BAT-slutsatser. För att minska den planerade produktionens utsläpp av ammoniak, planerar sökanden att använda sig av flera olika tekniska hjälpmedel.

Bolaget har upprättat en stallbalans för den planerade verksamhetens kväveförluster i Jordbruksverkets beräkningsprogram VERA. Stall- och lagringsförluster redovisas samt hur verksamhetens utsläpp förhåller sig till BAT-AEL, gränsvärdet för utsläpp av ammoniak (NH₃) per djurplats och år, enligt EU:s BAT-slutsatser för intensiv uppfödning av fjäderfä. Beräkningarna visar att den planerade verksamhetens BAT-AEL uppfylls.

Ventilationsfläktarnas utlopp kommer att vara takmonterade inock, placerade högt över markytan, vilket gör att ventilationsluften snabbt späds ut och minskar risken för luktstörningar. Den förhärskande vinden är främst sydvästlig. Den förhärskande vindriktningen och avståndet till närboende gör att luktpåverkan från verksamheten kommer att vara låg.

Luktpåverkan kan även uppstå vid lagring, spridning, lastning och transport av gödsel. För att minimera påverkan för de närboende kommer sökanden att bygga ett nytt gödselhus med tak, heltäckande väggar och stängbara portar. Portarna kommer att hållas stängda mellan utlastningstillfällena. Gödseltransporter från lagringshallen kommer normalt endast ske under ett fåtal dagar under korta perioder vilket kommer att minimera eventuella luktstörningar. För att minimera påverkan för de närboende vid spridning på egen åkermark undviks spridning på helger. Nedbrukning utförs genom att myllning utförs omgående i samband med spridning eller senast inom 12 timmar.

Gödselhantering

Gödseln kommer att hanteras som fastgödsel. I varje avdelning kommer stallgödseln att hanteras som fastgödsel. Det finns ett automatiskt utgödslingssystem med utgödslingmattor, där gödseln samlas upp till ett tvärgående gödselband och transporteras ut till ett separat gödselhus. Vid utgödsling i stall 1 och stall 2 transporteras gödseln via en kulvert med transportband till det nya gödselhuset. Utgödsling kommer att ske två gånger per vecka och avdelning. Den fastgödsel som hanteras har en torr och stabil konsistens med en torrs substans på ca 47 % ts, vilket gör den lätt att hantera och lagra.

Lagringskapaciteten är mycket god. Enligt gällande lagkrav kommer lagringskapaciteten totalt omfatta minst 10 månaders lagring. Lagring av gödsel kommer att ske dels i befintligt gödselhus, dels i ett nybyggt gödselhus som ligger strax väster om stall 1 och 2. Lagringen sker i helt slutet gödselhus med stängbara portar. Stallrengöring kommer att ske efter varje produktionsomgång. Tvätt- och spolvatten som uppkommer samlas upp och leds vidare till befintlig flytgödselbrunn. Tömning av flytgödselbehållare (tvätt- och regnvatten) utförs under höst och vår på egen mark.

Beräknad stallgödselåtgång till eget företag ligger på ca 100 ton (ca 165 m³) per år. Den fastgödsel som inte används i företaget kommer att säljas och levereras till kontrakterad mottagare. Av hela årsproduktionen av fastgödsel kommer ca 1 400 ton (ca 2 350 m³) att avyttras. Genom kontrakt finns tillräckligt med avsättning för gödseln med god marginal. Att en försäljning av gödsel skulle utebli bedöms inte som ett aktuellt scenario, tack vare den stora efterfrågan på stallgödsel.

Enligt gällande regelverk SJVFS 2013:40 kommer all gödsel som säljs att dokumenteras. Dokumentationen kommer att innehålla uppgifter om vilka gödselmängder som förs bort, leveransdatum och vem som är mottagare. Den ska också visa antingen hur stor mängd totalfosfor gödselleveransen innehåller eller alternativt från vilket djurslag och antal djur som leveransen kommer ifrån. Dokumentationen kommer att sparas och finnas tillgänglig i minst sex år.

Kemiska produkter

Förbrukning och lagrad mängd av kemikalier kommer vara liten på anläggningen. Desinfektionsmedel, bekämpningsmedel och tvättmedel kommer att lagras i liten mängd och inomhus. Kemisk bekämpning utförs av personal som har godkänd behörighet. Sprutan besiktas vart annat år. Påfyllning av spruta utförs på spolplatta med avlopp till svämbrunn. Även rengöring av sprutan sker på spolplatta eller i fält. Vid bestämning av vindriktning och vindstyrka används vindmätare. Anteckningar förs i sprutjournal med tidpunkt, plats, medel, dos och temperaturer inklusive vilka skyddsavstånd och försiktighetsmått som vidtagits vid utförda arbeten.

Risken för förorening är mycket liten då förbrukningen och lagrad mängd av farliga ämnen kommer att vara liten. Om ett läckage skulle uppstå kommer det att samlas upp säkert och inte spridas på åkermark. Dieseltankar är besiktade och godkända samt journaler förs för inköp. Smörjolja och smörjfett förvaras invallade och med dokumenterad förteckning. Förvaring av bekämpningsmedel finns i ett låsbart skåp med förteckning över preparat och säkerhetsdatablad. Förpackningarna står i plastbackar som fungerar som invallning. Ventilation och varningsskylt finns. Behållarna kommer därmed ha ett bra skydd för att inte förorena mark, yt- eller grundvatten. Slutsatsen är att risken för föroreningar som har samband med verksamhet är mycket liten.

Avfall

Avfallsmängderna kommer att vara mycket små och vid bedrivande av verksamheten kommer strävas mot att minimera uppkomsten av avfall. Avfallshanteringen redovisas i den årliga miljörapporten. Farligt avfall (lysrör, oljefilter m.m.) och annat avfall som inte kan nyttiggöras eller återvinnas i den egna verksamheten kommer att sorteras och transporteras regelbundet för återvinning, till godkända uppsamlingsanläggningar. Annat brännbart avfall, som inte är farligt avfall, utsorteras och går till energiåtervinning.

Mängden döda djur i verksamheten beräknas till 4 %. Företaget kommer att lagra de döda djuren i kylrum tills de hämtas av Svensk Lantbrukstjänst för vidare transport till destruktionsanläggning, som är godkänd av Jordbruksverket.

Buller

De största bullerkällorna ifrån produktionen är ljud från externa och interna transporter samt ljud från ventilationsfläktar. Transporterna kan komma att samordnas och förläggas till dagtid så långt som produktionen medger. Avlastning av foder sker i anslutning till stallen. Det samma gäller lastning och lossning av djur. Äggleveranser sker i anslutning till äggpackerier. Lastning och lossning av gödsel sker inne i gödselhusen och på körramp. Ljud från ventilationen kommer att minimeras genom användning av moderna fläktar som är utformade för att hålla ner bullernivån. Enligt djurskyddslagen får ventilationsljud ej överstiga 65 dBA inne i stallet vid normal ventilation och tillfälligt 75 dBA vid maximal ventilation, när det är som varmest sommartid. Avstånden till närboende från verksamheten är så stort att det inte kommer att orsaka några störande ljudnivåer.

Transporter

Externa transporter till och från gården sker för transport av foder, djur, ägg och gödsel m.m. Merparten av transporter kommer att köras på länsväg 215 (söderifrån), som sedan ansluter till väg E4. Interna transporter genomförs för transport av gödsel, spannmål samt övrig traktorkörning.

Gödseltransporter till åkermark kommer att ske med traktor och vagn (ca 16-20 m³/lass). För varje omgång blir mängden ca 100 ton vilket innebär ca 8-10 transporter, som körs på en dag, under tidig höst i samband med höstsådd. Spannmålstranporter sker under hösten vid skördeperioden och beräknas ske under ca 14 dagar och med totalt ca 23 lass. Försäljning av ägg sker i egen gårdsbutik, på förmiddagar, året runt, där transportererna i huvudsak sker med personbilar. Externa transporter av gödsel från företaget kommer att ske främst med lastbilsväxlare med släp (35-38 ton/bil). Försäljning av gödsel kommer att ske från mars till augusti under 4 dagar på våren och 4 dagar på hösten. Totalt blir det ca 40 lass per år, vilket kan jämföras med dagens leveranser på 83 lass per år. Minskningen beror på övergången till fastgödsel (47 % ts), som har en högre ts-halt än flytgödsel, vilket leder till betydligt färre transporter av gödsel. Hämtningen av ägg kommer att omfatta en lastbil ca 2 gånger per vecka. Foderleveranser kommer med lastbil med släp (ca 40 ton/lass) som räcker i en vecka. Djurtransporter (leverans av höns) kommer att ske med 2 lass per produktionsomgång.

Det är framförallt djur-, foder-, ägg- och gödseltransporter som kommer att påverka omgivningen. Gödseltransporter sker normalt under ett begränsat antal dagar, men blir då mer intensiv med många lass per dag. De kommer dock att minska jämfört med dagens gödselleveranser. Förutom gödsel, bedöms antalet externa transporter bli ca tre per vecka i snitt.

Alla transporter innebär en påverkan på miljön och trafiken kommer att öka något på tillfartsvägen. För att hålla företagets transporter nere och minska miljöpåverkan kommer de att samordnas samt köras med anpassade och fullastade fordon vilket ger ett bra transportutnyttjande.

Resurshushållning

Energi åtgår i form av el till belysning och drift av ventilation, utfodring och utgödsling. Packrum värms upp via luftvärmepump och golvvärme. Verksamhetens elförbrukning beräknas ligga på ca 200 000 kWh/år. Hönsen är självproducerande av värme, ingen extern uppvärmning används i stallarna. För att spara energi, kommer stallen med dess nya inredningar att ha energieffektiva armaturer och styrningar för belysning (lysrör, natriumlampor eller LED-ljus). Den senaste tekniken används för stallens ventilation, vilket ger bättre verkningsgrad samt mer energisnåla fläktar. En ansökan är ingiven om solceller för elanvändning inomgårds, besked inväntas. Företaget har även undersökt möjligheten att byta till biologiskt bränsle i form av en flispanna, vilket visade sig inte vara ekonomiskt försvarbart för tillfället.

Vattenförbrukningen dokumenteras årligen och dricksvatten kontrolleras årligen genom SFS kontrollprogram. Till den planerade produktionen väljes effektiva utrustningar som kommer att minimera spill av dricksvatten.

Kontroll av verksamheten

Verksamheten kontrolleras genom egenkontroll i enlighet med 1 § i förordningen (1998:901) om verksamhetsutövarens egenkontroll. Det finns en fastställd och dokumenterad fördelning av det organisatoriska ansvaret för de frågor som gäller för verksamheten.

Det finns rutiner för att fortlöpande hålla utrustning för drift, kontroll m.m. i gott skick, samt för att förebygga olägenheter för människors hälsa och miljö. Sökanden kommer också att fortlöpande undersöka och bedöma riskerna med verksamheten ur hälso- och miljösynpunkt. Resultatet av undersökningarna kommer att dokumenteras.

Om en driftsstörning eller liknande händelse inträffar som kan leda till olägenheter för människors hälsa eller miljö, kommer tillsynsmyndigheten omgående att underrättas.

Anteckningar kommer att föras för de kemiska produkter samt biotekniska organismer som hanteras i verksamheten och som kan innebära risker ur ett hälso- och miljöperspektiv.

Alternativ lokalisering

Alternativen vad gäller placering av stallbyggnaden är starkt begränsade när det gäller planerad expansion. Detta då produktionsutökningen sker inom ramen för nuvarande byggnader. Däremot har alternativa placeringar av gödselhuset utretts på fastigheten. Begränsande faktorer är t.ex. terräng- och vägförhållanden samt närheten till bebyggelse. Utöver huvudalternativet har en alternativ placering för gödselhuset utretts närmare, benämnd "Alt 2". I jämförelse med huvudalternativet medför "Alt 2" att gödselhuset byggs direkt mot befintligt stall samt med en ny vägdragnings. Den nya vägen skulle anläggas på åkermark, som har sämre markförhållanden och ger högre anläggningskostnader. Det innebär även att bra åkermark skulle tas ur bruk.

Huvudalternativet är det klart mest optimala och förespråkas före "Alt 2". Detta med hänsyn till ekonomiska, biologiska och tekniska faktorer, samt med hänsyn till eventuella olägenheter för närboende och till omgivande miljö. Huvudalternativet ger fördelar i form av att produktionsökningen kan ske i redan befintliga stallbyggnader. Placeringen är bra med tanke

på avståndet till närboende och bebyggelser. Logistiken blir bra och nuvarande interna vägar kan användas.

Nollalternativ

Den planerade äggproduktionen är betydelsefull för företagets långsiktiga lönsamhet och utveckling. Den löpande driften kommer under många år att ge arbete åt två heltidstjänster och ytterligare behov av diverse kringsservice. Vid byggandet och etableringen kommer många människor att sysselsättas och gynna andra företag i bygden. Efterfrågan av svensk äggproduktion ökar kontinuerligt och mer produktion i denna del av landet behövs därför för att möta behovet. Svensk äggproduktion ligger i framkant, där driften är rationell och resurssnål i harmoni med höga djurskyddskrav, för att säkerställa djurens välfärd och ingen antibiotika i verksamheten.

Åkerby gård ligger i en utpräglad jordbruksbygd där odling och djurproduktion passar väl in. Slättbygden i Norrköpings och angränsande kommuner präglas av progressiv växtodling, men med en förhållandevis liten andel djurhållning. Därför passar den planerade utökade verksamheten väl in. Foder kan odlas i bygden och stallgödseln kan användas i kretslopp och ersätta handelsgödsel. Ett nollalternativ innebär att den planerade utökningen, med ovan nämnda fördelar, inte kommer till stånd.

Yttranden

I inkomna yttranden i ärendet har sammanfattningsvis följande anförts med anledning av Åkerby Kimstad AB:s ansökan.

Länsstyrelsen Östergötland avstår från att yttra sig.

Byggnads- och miljöskyddsnämnden anser att bolaget behöver se över vilka lagrum de berörs av och vad olika begrepp innebär för deras verksamhet. I egenkontrollprogrammet finns flertalet felaktigheter som är av stor betydelse för att kunna uppfylla de lagkrav som ställs på denna typ av verksamhet. Verksamheten behöver därför göra en genomgående översyn av detta för att kunna säkerställa lagefterlevnad. Nämnden vill påtala att tillståndsplikt vanligen medför ett väsentligt utökat krav på skriftlig dokumentation, särskilt verksamheter som omfattas av industriutsläppsförordningen.

Nämnden gör bedömningen att det underlag gällande redovisningen av hur bolaget förhåller sig till för verksamheten aktuella BAT-slutsatser som nämnden tagit del av skulle kunna vara mer utförlig för att kunna göra en korrekt bedömning huruvida bolaget förhåller sig till för verksamheten aktuella slutsatser.

Nämnden ser det som positivt att verksamheten utökas inom befintlig fastighet och till stor del inom befintliga lokaler genom ombyggnation. Detta både med hänsyn till miljöaspekten och ianspråktagande av mark. Området är lämpligt för djurhållande verksamhet av denna typ.

Utifrån de ansökningshandlingar som nämnden tagit del av anser nämnden att hänsyn bör tas till punkterna som angivits ovan. Synpunkterna är visserligen till stor del tillsynsfrågor men också i stora delar direkt kopplade till för verksamheten aktuella BAT-slutsatser, vilken är en avgörande del i prövningen av tillståndspliktiga verksamheter som omfattas av Industriutsläppsförordningen (2013 :250).

Sökandens bemötande

Åkerby Kimstad AB har sammanfattningsvis framfört följande med anledning av inkomna yttranden i ärendet.

Vad gäller yttrande från Norrköpings kommun, Byggnads- och miljöskyddsnämnden, är bolaget väl medvetet om att de angivna punkterna 1 och 2 är lagkrav som verksamheten ska uppfylla vid gällande tillståndsplikt.

Miljöprövningsdelegationens bedömning

Miljökonsekvensbeskrivning

Åkerby Kimstad AB har fullgjort de i 6 kap. miljöbalken angivna skyldigheterna att genomföra samråd samt att ta fram och ge in en miljökonsekvensbeskrivning. Miljöprövningsdelegationen bedömer att miljökonsekvensbeskrivningen uppfyller kraven i 6 kap. miljöbalken och att den specifika miljöbedömningen kan slutföras.

Statusrapport

Miljöprövningsdelegationen gör ingen annan bedömning än bolaget avseende risken för föroreningskada och behovet av en statusrapport. Utredningen har visat att risken är liten för att den beskrivna industriutsläppsverksamheten medför föroreningskada och därmed behöver inte en statusrapport upprättas.

Tillåtlighet

Industriutsläppsverksamhet

Av 1 kap. 13 § industriutsläppsförordningen följer att slutsatser om bästa tillgängliga teknik (Best Available Technique) ska användas som referens vid tillståndsprövning. Av det följer att de utsläppvärden och beskrivningar av andra försiktighetsmått, som finns i de slutsatser om bästa tillgängliga teknik som anges i 2 kap. industriutsläppsförordningen, ska användas.

Miljöprövningsdelegationen konstaterar att uppfyllelsen av industriutsläppsförordningen och BAT-satser fortsättningsvis kommer att granskas i samband med tillsynen.

Miljöprövningsdelegationen bedömer att verksamheten, om den bedrivs i enlighet med villkoren i detta beslut och om de åtgärder som redovisas i ansökan vidtas, kommer att bedrivas i huvudsak i enlighet med bästa tillgängliga teknik.

Miljöbalkens mål och hänsynsregler m.m.

Om verksamheten bedrivs i enlighet med villkoren i detta beslut och om de åtgärder som redovisas i övrigt i ansökan vidtas, bedömer Miljöprövningsdelegationen att den sökta verksamheten inte strider mot miljöbalkens mål.

Miljöprövningsdelegationen bedömer att sökanden i tillräcklig omfattning har visat att de förpliktelser som följer av 2 kap. 1 § miljöbalken kommer att iakttas i den sökta verksamheten.

Miljöprövningsdelegationen bedömer att verksamheten går att förena med en från allmän synpunkt lämplig användning av mark- och vattenresurser samt med den för området gällande översiktsplanen. Den valda lokaliseringen kan därmed godtas.

Miljökvalitetsnormer

Av ansökan framgår att verksamheten, inklusive spridningsarealer, främst berör vattenförekomsterna Motala ström, SE649265-150736, och Glan, SE649686-151617.

Enligt Vatteninformationssystem Sverige (VISS) är den ekologiska statusen bedömd som måttlig i Motala ström då vattendraget är påverkat vad gäller morfologiska förändringar och kontinuitet. För Motala ström är miljö kvalitetsnormen god ekologisk status 2021.

För Glan är den ekologiska statusen bedömd som otillfredsställande då sjön är påverkad av övergödning. För Glan är miljö kvalitetsnormen god ekologisk status 2027.

Den kemiska statusen är bedömd som ”uppnår ej god” för både Motala ström och Glan. Detta med anledning av kvicksilver och polybromerad difenyleter, för vilka uppsatta gränsvärden överskrids. Gränsvärdet för kvicksilver och polybromerad difenyleter överskrids i alla Sveriges undersökta ytvattenförekomster, sjöar, vattendrag och kustvatten. För Glan påverkas den kemiska statusen även av halter av PFOS (perfluoroktansulfonsyra och dess derivater), benso(a)pyrene samt benso(g,h,i)perylene. Dessa bedöms dock inte komma från källor kopplade till jordbruket.

Närmaste grundvattenförekomst finns på ett avstånd av ca 3,5 km söder om spridningsarealen. Den utgörs av en sand- och grusförekomst med beteckningen Norsholm, SE648862-150964. Så väl kemisk som kvantitativ status bedöms som god för grundvattenförekomsten.

Av de miljöeffekter som väntas uppkomma från den planerade verksamheten är det främst utsläppen av näringsämnen som bedöms vara av betydelse för de berörda vattenförekomsternas ekologiska status. Miljöprövningsdelegationen bedömer, utifrån vad som redovisats i ansökan, att bolaget har lämpliga rutiner för hantering, spridning och transporter av gödsel. Mot bakgrund av detta och de krav som ställs genom villkor i detta tillstånd, samt i övrig lagstiftning, för hur lagring och spridning av gödsel får ske, bedömer Miljöprövningsdelegationen att det finns förutsättningar att bedriva verksamheten så att vattenmiljön i aktuella vattenförekomster inte försämras på ett otillåtet sätt. Verksamheten bedöms heller inte äventyra möjligheten att uppnå den status som vattnet ska ha enligt gällande miljö kvalitetsnormer. Miljöprövningsdelegationen bedömer även att verksamhetens påverkan inte på ett betydande sätt bidrar till att nu gällande miljö kvalitetsnormer enligt luftkvalitetsförordningen (2010:477) och förordningen (2001:554) om miljö kvalitetsnormer för fisk- och musselvatten inte följs.

Sammanfattande bedömning

Den sökta verksamheten kan antas medföra en betydande miljö påverkan och en specifik miljöbedömning ska göras.

Miljöprövningsdelegationen har med hänsyn till innehållet i miljökonsekvensbeskrivningen, och vad som kommit fram under handläggningen, konstaterat att verksamheten i huvudsak kan väntas medföra miljöeffekter i form av utsläpp till luft och vatten samt lukt till följd av gödselhanteringen. Verksamheten påverkar även omgivningen genom de transporter som behöver genomföras för att bedriva verksamheten och som medför utsläpp till luft samt buller. Även viss hantering av kemikalier kommer att ske vilket medför risk för utsläpp till vatten.

Vid lagring av gödsel sker bland annat utsläpp till luft i form av ammoniak. Även transporter bidrar till utsläpp till luft samt damning. Vatten kan påverkas vid spridning av gödsel, gödselmedel och bekämpningsmedel. Den specifika miljöbedömningen visar att åtgärder behöver vidtas och villkor behöver föreskrivas för att en hållbar utveckling ska främjas.

Om verksamheten bedrivs i enlighet med villkoren i detta beslut, och om de åtgärder som redovisats i övrigt i ansökan vidtas, bedömer Miljöprövningsdelegationen att det inte föreligger hinder mot att bevilja sökt tillstånd.

Villkor m.m.

Lagring av gödsel

I BAT-slutsatserna för intensiv uppfödning av fjäderfä och gris anges att BAT (Best Available Technique) är, utöver att minska förhållandet mellan fastgödselstackens avgivande yta och dess volym, att lagra fast fjäderfägödsel i en lada eller att täcka fastgödselstackar.

Miljöprövningsdelegationen bedömer att det är viktigt att fastgödseln hålls så torr som möjligt och att vindpåverkan förebyggs för att säkerställa att avgången av ammoniak begränsas.

Bolaget har redovisat att fastgödseln kommer att lagras i gödselhus. Miljöprövningsdelegationen anser att den utformning av gödsellager som bolaget beskrivit är väl i linje med vad som kan anses vara bästa tillgängliga teknik för gödsellagring. Villkor föreskrivs därför i enlighet med bolagets beskrivning.

Miljöprövningsdelegationen anser att stukalagring innebär ökad risk för näringsläckage och därmed inte kan anses utgöra bästa tillgängliga teknik. Av den anledningen anser Miljöprövningsdelegationen att stukalagring endast bör ske under korta perioder i samband med spridning. Mot bakgrund av detta bedömer Miljöprövningsdelegationen att det bör föreskrivas som villkor att lagring i stuka endast får ske under perioden 1 mars – 31 oktober och då under maximalt två veckors tid. Lagringen ska ske på det fält där spridning senare ska ske.

Spridning av gödsel

Sökanden har yrkat att det i tillståndet inte ska finnas någon begränsning av när spridning av gödsel får ske. Detta för att kunna sprida vid gynnsam väderlek så att lukt och miljöstörningar minskas. Miljöprövningsdelegationen delar sökandens uppfattning att det är en fördel att kunna utnyttja lämpliga väderförhållanden för spridningen, men bedömer samtidigt att spridning på lördagar, söndagar, helgafnar och helgdagar bör undvikas för att minska den luktstörning som spridningen kan medföra vid dessa tider då många är lediga och vistas utomhus i större utsträckning. I tillståndet föreskrivs därför, som villkor, ett förbud mot spridning av stallgödsel och andra organiska gödselmedel under sådana dagar. Samtidigt föreskrivs att tillsynsmyndigheten ska kunna medge undantag från villkoret om det föreligger särskilda skäl. I tillståndet föreskrivs även att gödseln ska spridas vid så få och koncentrerade perioder som möjligt, för att begränsa störningen på grund av lukt. Med denna utgångspunkt bedömer Miljöprövningsdelegationen att det endast bör vara aktuellt att utnyttja möjligheten till undantag för ett fåtal dagar och att det i planeringen av odlingen bör vara möjligt att förutse under vilka perioder detta kan vara aktuellt. Inför varje sådan period kan verksamhetsutövaren, utifrån de då aktuella förutsättningarna, bedöma och motivera behovet av undantag från villkoret. Tillsynsmyndigheten kan då, i sin bedömning av om undantag ska medges, bland annat beakta vilka spridningsarealer som då är aktuella och vilken spridningsteknik som kommer att användas. Miljöprövningsdelegationen bedömer utifrån ovanstående att det är rimligt att föreskriva att det ska krävas ett medgivande från tillsynsmyndigheten för att göra undantag från förbudet mot att sprida stallgödsel och andra organiska gödselmedel under lördagar, söndagar, helgafnar och helgdagar.

Miljöprövningsdelegationen bedömer att tillsynsmyndigheten bör få information om verksamhetsutövaren avser att förändra hanteringen av gödselmedel, spolvatten eller tvättvatten. I detta ingår även förändring av spridningsareal.

Utsläpp till luft

Ett av de svenska miljökvalitetsmålen är "Ingen övergödning". Den sökta verksamheten påverkar miljökvalitetsmålet genom den ammoniak som avgår från stallgödseln. Genom att

använda bästa möjliga teknik kan ammoniakavgången begränsas. Temperatur och ventilationsstyrning har stor betydelse för hur mycket ammoniak som avgår. Villkor bör därför föreskrivas om att djurstallarna ska skötas på sådant sätt att avgången av ammoniak förebyggs och begränsas.

Spol- och tvättvatten

Vatten från avspolning av utrustning som används i stallarna, samt tvättvatten från rengöring av stallar, kan innehålla beaktansvärda mängder näringsämnen. Uppsamlat spol- och tvättvatten bör även betraktas som ett avfall. Miljöprövningsdelegationen bedömer därför att det behövs försiktighetsmått för att förebygga påverkan på yt- och grundvatten. Miljöprövningsdelegationen bedömer att det är motiverat att föreskriva som villkor att tvättvatten, som uppkommer vid rengöring av stallbyggnader, ska avledas till tät behållare. Vidare bedömer Miljöprövningsdelegationen att avspolning av utrustning och maskiner, som tillhör stallbyggnaderna eller som används vid rengöring av stallbyggnaderna, ska ske på tät yta och att även det spolvatten som då uppkommer ska avledas till tät behållare.

Även vid avspolning av maskiner som används i växtodlingen uppstår spolvatten som kan innehålla näringsämnen och små rester av petroleumprodukter. Miljöprövningsdelegationen bedömer att åtgärder bör vidtas för att minska verksamhetens samlade miljöpåverkan och föreskriver därför som villkor att avspolning av maskiner som används i växtodlingen ska ske på sådant sätt att olägenheter för miljön förebyggs och begränsas.

Sökanden har angivit att spol- och tvättvatten ska spridas på åkermark. Enligt avfallsförordningen (2011:927), bilaga 2, klassas ett förfarande med markspridning av avfall som ger positiva effekter på jordbruket och ekologin som återvinning av avfall. En förutsättning för att spridningen av spol- och tvättvatten ska vara tillåtlig är därmed att den ger positiva effekter för jordbruket och ekologin. Det innebär bland annat att spridningsarealerna ska vara tillräckliga, grödan ska ha ett behov av de ämnen som finns i avfallet och att avfallet inte ska påverka markerna negativt. För att säkerställa en positiv effekt ska spridningen anpassas till grödans behov och utföras vid den tidpunkt och med sådana metoder som begränsar läckage av näringsämnen. Avfallet får inte innehålla ämnen som är skadliga för hälsa eller miljön.

Kemikalie- och avfallsfrågor

Miljöprövningsdelegationen bedömer att det finns behov av skyddsåtgärder angående förvaring av kemikalier och farligt avfall, varför villkor föreskrivs i denna del. I övrigt regleras avfallshantering i avfallsförordningen (2011:927).

Övrigt

Bolagets verksamhet omfattas av förordningen (1998:901) om verksamhetsutövarens egenkontroll. Där ställs bland annat krav på rutiner för fortlöpande kontroll av att utrustning med mera för drift och kontroll hålls i gott skick. För att förebygga olägenheter för människors hälsa och miljön bör bolaget fortlöpande och systematiskt bedöma riskerna med verksamheten från hälso- och miljösynpunkt.

Särskilt beslut om tillstånd att påbörja vissa arbeten

Bolaget har yrkat att särskilt tillstånd, enligt bestämmelserna i 22 kap. 26 § miljöbalken, ska meddelas som medger att schakt- och grävningsarbeten samt uppförande av gödselhus och plattor/ytor för foderhus och silos ska få påbörjas innan beslut om tillstånd för verksamheten i övrigt är fattat. Miljöprövningsdelegationen konstaterar att en förutsättning för att sådant särskilt tillstånd ska kunna meddelas är att verksamheten har bedömts tillåtlig.

Miljöprövningsdelegationen anser att bedömningen av verksamhetens tillåtlighet varit möjlig att göra först efter att synpunkter på den planerade verksamheten inhämtats genom kungörelse och remisshantering. Det har därför sagnats förutsättningar att pröva frågan om särskilt tillstånd i ett tidigare skede. Yrkandet ska därför avslås.

Verkställighetsförordnande

Miljöprövningsdelegationen finner att det inte föreligger hinder att förordna att tillståndet får tas i anspråk även om beslutet inte fått laga kraft.

Upplysningar

Miljöprövningsdelegationen erinrar om att meddelat tillstånd enligt miljöbalken inte befriar verksamhetsutövaren från skyldighet att rätta sig efter vad som föreskrivs i annan författning.

Hur man överklagar

Miljöprövningsdelegationens beslut kan överklagas hos Mark- och miljödomstolen i Växjö, se bilaga.

Beslutande i ärendet

Miljöprövningsdelegationens beslut har fattats av Rebecka Djerfsten, ordförande, och Ola Lindén, miljösakunnig. Länsstyrelsens föredragande har varit miljöskyddshandläggare Karl-Martin Axelsson.

Detta beslut har bekräftats digitalt och saknar därför namnunderskrifter.

Bilaga

Beslut om kungörelsedelgivning och Hur man överklagar.

Kopia till

Byggnads- och miljöskyddsnämnden i Norrköpings kommun, miljo@norrkoping.se

Naturvårdsverket, registrator@naturvardsverket.se (+missiv IUF)

Havs- och vattenmyndigheten, havochvatten@havochvatten.se

Jordbruksverket, jordbruksverket@jordbruksverket.se (+missiv IUF)

Tillsyn Lst-E (via e-post)

Aktförvararen

Så här hanterar Länsstyrelsen personuppgifter

Information om hur vi hanterar dessa hittar du på www.lansstyrelsen.se/dataskydd.

Miljöprövningsdelegationen

Delgivning

Länsstyrelsen delger detta beslut genom kungörelsedelgivning. Kungörelsen ska inom tio dagar efter dagen för detta beslut införas i **Post- och Inrikes Tidningar** samt **Norrköpings Tidningar**.

Beslutet hålls tillgängligt hos Länsstyrelsens enhet för miljöprövning, Östgötagatan 3, Linköping och hos aktförvararen i ärendet, **Rådhusets reception i Norrköpings kommun**.

Ett exemplar av kungörelsen ska översändas till kommunen, sökanden och aktförvararen för att vara tillgänglig för sakägarna.

Delgivning anses ha skett på fjortonde dagen efter dagen för detta beslut, under förutsättning att kungörelsen inom ovan nämnda tid har införts i ovan nämnda tidningar.

Hur man överklagar

Miljöprövningsdelegationens beslut kan överklagas hos Mark- och miljödomstolen vid Växjö tingsrätt. Överklagandet ska dock skickas till Länsstyrelsen. Överklagandet skickas med vanlig post till **Miljöprövningsdelegationen, Länsstyrelsen Östergötland, 581 86 Linköping** eller med e-post till **ostergotland@lansstyrelsen.se**

Överklagandet ska ha kommit in till Länsstyrelsen senast den **16 juni 2020**. Om överklagandet har kommit in i rätt tid överlämnar Länsstyrelsen överklagandet och handlingarna i ärendet till Mark- och miljödomstolen.

I överklagandet ska ni ange vilket beslut som överklagas och hur ni vill att beslutet ska ändras. Ange även namn, adress, telefonnummer och eventuell e-postadress.

Om ni behöver fler upplysningar kan ni vända er till Länsstyrelsen.

Så här hanterar vi dina personuppgifter

Information om hur vi hanterar dessa hittar du på www.lansstyrelsen.se/dataskydd.